

'Crien -mu', Pɔlv gba la

EFESUKUE

yi

1 ¹Mɔ Pɔlv =nɔ, 'mɔ -yi 'crien -bu 'cru. Nyɩsua, ε nɔ- -ha 'lɩ 'mu, -ε di-e nu, 'mu -Yusu 'Klɩsɔ a titiepɔnyɔ -hɛ. 'A mu Nyɩsua a nyibli, -v nɩ 'lɩ Efesɩdɔ 'kwli, -v kuo -Yusu 'Klɩsɔ =wlv yi, -v kɔɔ 'hven- -mɔɛ, 'a mu 'n yi -mɔ 'cru -nɩ. ²-Aan 'Bai Nyɩsua, kɔ -aan Kɔkɔnyɔ -Yusu 'Klɩsɔ 'hven-, bu nu 'a mu -haande -mɔ, bu -nyi 'a mu kibwɛɛnɩ.

Nyɩsua nu -a mu -haande -mɔ diakt

³-Ba pɔ Nyɩsua 'nyre lɛ, -ε mɔ -aan Kɔkɔnyɔ -Yusu 'Klɩsɔ a 'Bai. ε nu -a mu -haan-tebli a gblegble -mɔ, 'kɩ 'lɩ yakɔ 'kwli, -ε mɔ -haan-tebli -mu', nyibli 'yɛɛ nɩ 'ye, 'ε -nyi -a mɔɔ, -ε nu-o, -a kɔ -Yusu 'Klɩsɔ 'hven-, -a -mɔɛ nɩ. ⁴Ti -mu' -kɔ 'yri Nyɩsua 'yɛ la 'klɔ nɩ nɩ, 'kɩ ε -ha la 'lɩ -a mu, -ε nu-o, -a kɔ -Yusu 'Klɩsɔ 'hven-, -a -mɔɛ nɩ, -ε di-e nu, -a 'mu 'a nyibli -hɛ, kɔ, 'kɩ 'v-v ye', de -huan -dɔ 'nɩ -ha 'lɩ -a mu 'lɩ nɩ. -Tɛ ε nuɛ nɛ -a mu, ⁵ε nɔ- kɔ -tɩ 'ε nɩ ye', 'ε -yra-a, 'kɩ bu nu -a mu 'a 'yonv -mɔ, 'kɩ 'v de -mu', -Yusu 'Klɩsɔ nu a -ta'. ε -hua-a nɩ, -ε nu-o, ε kwɛɛ -nɛ kɩ. ⁶ε nu-o nɩ, -ε di-e nu, -a 'mu-v 'nyre lɛ pɔ, 'kɩ 'v -haande -mu', ε nu -a mu -mɔ, 'kɩ 'lɩ dadɔke 'kwli a -ta'. -Haande a 'mu, 'a -tɩ 'bva 'yi. ε yi -a mɔɔ 'nɩ -nyi, 'kɩ 'lɩ dadɔke 'kwli, -ε nu-o, -a kɔ 'a Nuɛyu 'hven-, -a -mɔɛ nɩ.

⁷'A 'Yu a 'mu, nɔ- kɔ -hɩv, ε -nu, 'ε -gble -a mu, ε -hen 'nyre, ε 'wɔwla -aan -tebli 'kukui nɩ. ε nu-o nɩ, -kɔtɩ -a kɔ 'a 'Yu a 'mu 'hven-, -a -mɔɛ nɩ. Kɛ- ε nu -a mu 'a tɔɔlɛ, -ε mɔ, -haande -mu', ε nu -a mu -mɔ, 'kɩ 'lɩ dadɔke 'kwli, 'a -tɩ 'bva 'yi diakt. ⁸'Tɩ- 'kɩ 'lɩ 'a =wlv a yɩnɔnɔ 'kwli, 'ε -nyi -a mu -tɔ, 'kɩ -ba yru de -mu', ε -hɩv bu nu la. ⁹⁻¹⁰De a 'mu, ε -hɩv bu nu la, ε -hɩ la nɩ. Kɛɛ, -huhlɩde a 'mu, ε -hɩv bu nu la see la a ti 'yri, ε tɔɔ 'kɩ-tɩ 'a nyibli nɩ. Kɛɛ la 'lɩ bu, ε pɔ la 'lɩ-tɩ nɩ, 'kɩ bu naa la 'lɩ -Yusu 'Klɩsɔ 'lɩ, -ε di-e nu, ti -mu', Nyɩsua pɔ 'lɩ, ti a 'mu 'yri, -tebli a pepe -mu', -ε nɩ 'lɩ yakɔ 'kwli, kɔ 'kɩ 'nɛ- -tɔv kɩ, v 'mu-v lɛ 'kukue -nɩ, -Yusu 'Klɩsɔ 'mu 'v-v 'lu yi nɩ.

11-Tɛ -mu', Nyɩsua ni 'a -huhva, kɛ- ɛ ni -tebli a pɛpɛ a nunuo. -ɛ -bɩ 'ki, ɛ ni la ke', 'ɛ -ha la 'lɩ -a mu, -tɛ -mu', ɛ nu la 'a -huhva, -ɛ di-e nu, -a 'mu 'a nyibli -hɛ, -ɛ nu-o, -a kɔ -Yusu 'Klɩsu 'huen-, -a -mɛ ni. 'Tɩ- -tebli -mu', ɛ -hɛ bu -nyi -a mu, ɛ -ha 'lɩ -aan 'kɩba ni, 'ɛ -nyi -a mɔɔ -dodo. 12'A -tɩ o, -ba pɩ Nyɩsua 'nyɛ lɛ, -ɛ nu-o, 'a -tɩ 'bua 'yi, -a mu -mu', -v mɔ yɩ-henyibli, -v -nyi -aan dɔnu -Yusu 'Klɩsu.

13Dɛ ni -do, nɔ- -nɔ, 'ki 'v 'a mu -mɔ. A 'wɩn -haanwin, -ɛ mɔ -haantitɛ, -ɛ kɔ 'kwli Nyɩsua naa 'lɩ, 'ɛ wa 'a mu, 'a kuo -Yusu 'Klɩsu -wɩv yɩ. 'A -tɩ, -tɛ a kɔɔ 'huen-, a -mɛ, Nyɩsua =tu 'a mu yruule. Yruule a 'mu, nɔ- mɔ Nyɩsua a -Hihɩu, ɛ pɩ la lɛ, ɛ di la 'a mu -nyi. Kɛ- ɛ ni-e -a mu 'a yɩɔɔlɛ, -ɛ mɔ, -a mu -mɔ 'a nyibli. 14=Haan-tebli a pɛpɛ, ɛ pɩ la lɛ, ɛ di la 'a dako -nyi, 'a yɩ-hɛdɛ, ɛ -nyi -a mu, nɔ- mɔ 'a -Hihɩu. ɛ nɔ- tɛ nɛ -a mu, -ɛ mɔ, -haan-tebli a pɛpɛ a 'mu, ɛ di -a mɔɔ 'nɩ -nyi, ti -mu' -kɔ 'yɩ ɛ di 'v -a mu -waa -nɩ pɛpɛ. -Ba pɩ Nyɩsua 'nyɛ lɛ. ɛ nɔ- kɔ -tɩ a 'yi'buɔa.

Pɔlv dɛ Nyɩsua, 'ki 'v Efesikue a -ta'

15 ɛ nɔ- nu-o, 'aan -tɩ 'nɩ yɩ Nyɩsua 'wio -nyi. 'N 'wɩn ni, -tɛ a -nu, 'a 'cibi 'v Kɔkɔnyɔ -Yusu a =wɩv a yikuolɛ, kɔ, 'nɩ 'wɩn -wɛ, -ɛ mɔ, a nuɛ Nyɩsua a nyibli ni. -Tɛ 'n 'wɩn 'ki, 16 ɛ nɔ- nu-o, 'a -nɛ ti, 'bu mɔ, 'nɩ yɩ Nyɩsua ni dɛ, 'nɩ yɩ-t 'wio -nyi 'aan -tɩ. 17'N dɛ Nyɩsua ni, -ɛ mɔ -aan 'Baɩ, -kɔtɩ a 'yi'buɔa. ɛ nɔ- mɔ Nyɩsua -mu', -ɛ kɔ -kuan -aan Kɔkɔnyɔ -Yusu 'Klɩsu ni la. 'N dɛ-ɛ ni, -ɛ di-e nu, ɛ 'mu 'a mu =tɔ -nyi, kɔ, ɛ 'mu 'a mu 'a dɔnu yɩ -tɔɔ -nɩ, a 'mu=v yɩ -tɛɛ. 18'N dɛ-ɛ ni -wɛ, -ɛ di-e nu, -nyɛ 'mu 'lɩ 'aan =wɩv kɩ ni, ɛ 'mu 'a mu -hɛɛ -nɩ, a 'mu -tebli -mu' lɛ yɩ, -kɔtɩ Nyɩsua 'ɛ -ha 'lɩ 'a mu, ɛ 'mu 'a mɔɔ -nyi. 'N -hɛɛ-ɛ ni, ba yi-e -wɛ, -ɛ mɔ, -nyinyi-tebli -mu', ɛ di 'a mu -nyi, 'a -tɩ 'bua 'yi. ɛ di 'a mɔɔ 'nɩ -nyi, a kɔ nyibli -bɩ -mu', -v mɔ 'a nyibli 'huen-. 19'N -hɛɛ-ɛ ni -wɛ, ba yi-e -wɛ, -ɛ mɔ, 'a 'klɩkɩnɩnɩ -hi 'v 'a -nɛ -dedede ni, kɔ, 'a 'klɩ a 'mu 'ɛ ni -kuan, 'ki 'lɩ -a mu 'lɩ, -a mu -mu', -v kuo -nɛ =wɩv yɩ.

'Klɩ ni -do a 'mu, nɔ- nu -kuan, 'ki 'lɩ -Yusu 'Klɩsu 'lɩ, 20 ti -mu' -kɔ 'yɩ Nyɩsua -ha la 'lɩ-tɩ 'kukɔnyibli 'nyɩ, ɛ -ha la-a 'klɔ, 'ɛ lee la-a, 'ki bu ni 'v 'a diidekɩba kɩ bu, 'ki 'lɩ yakɔ 'kwli. 21 'Kɩ 'lɩ yakɔ a 'mu 'kwli, -Yusu ni 'v 'klɩ a pɛpɛ 'lu yɩ, -v mɔ Nyɩsua a lɛnyɩv, kɔ 'waa nyibli gbagbɩ, kɔ 'kuo 'huen-, kɔ -tebli a pɛpɛ -mu', -ɛ kɔ 'klɩ, 'ki 'lɩ yakɔ 'kwli. ɛ ni 'v nyibli a pɛpɛ 'lu yɩ -wɛ. 'Kɩ 'nɛ- kɩkɛ a 'klɔ, kɔ 'klɔ yrayɩv -mu', -ɛ yɩ 'lɩ di 'kwli, ɛ 'yɩ 'klɩ -dɔ -kɔ, -bu 'yɩ =v 'lu yɩ -nɩ. 22 Nyɩsua nu-o ni, 'a -nɛ dɛ 'ɛ ni 'lɩ -Yusu a 'klɩ bu, -Yusu a 'mu 'ɛ ni 'v 'a -nɛ -dedede 'lu yɩ, Nyɩsua 'ɛ nu-o 'cɛɛ a nyiblo gbagbu -mɔ. 23 'Cɛɛ 'wɩ-tɩ -Yusu 'Klɩsu a 'hɩv yɩ. -Yusu a -haan-tebli 'yii 'lɩ 'cɛɛ 'kwli ni, kɔ 'klɔ a pɛpɛ 'huen-, -Yusu -mɔ -bɩ, Nyɩsua a -haan-tebli a pɛpɛ 'ɛ 'yii 'lɩ-tɩ 'lɩ.

Nyɩsua nu -a mu -haande -mɔ, 'ki 'lɩ dadɔke 'kwli, 'ɛ wa -a mu

2 1 Ti -hi la a ti 'yɩ, a 'wɩ-tɩ la -tɛ ba 'yɛ ni 'ku wen, 'ki 'v Nyɩsua ye', -ɛ nu-o, a ni la yɩnyɛ-tebli, 'a 'wɛ la Nyɩsua a tete. 2 'Klɔ -bu kɩ a nyibli

-mu', -v 'yi Nyisva -yi, v nu- kɔ nunuŋmlɪ a yi la -wien lɛ kvɛ, kɔ, 'a yi la 'kuo -huɪn a nyiblo gbagbu =wien lɛ kvɛ -wɛ, -ɛ kɔ 'klɪ, 'kɪ 'nɛ- -tutu kɔ yakɔ a -gbati. 'Kuo -huɪn a nyiblo gbagbu a 'mu, ɛ ni -kuan, 'kɪ 'lɪ nyibli -mu' 'nyi, -v 'yɛ ni =tuu 'v Nyisva. ³Ɛ mɔ -tɛɛ, -aan pɛpɛ, -tɛ nyibli a 'mu, v ni 'mu, kɛ- -a ni la 'mu. -Tɛbli -huɪn -mu', -aan =wɪ -huɛ la, ɛ nɔ- -a ni la. -A =mʊɛ la=a lɛ, 'kɪ -ba nu la -aan dɪɔnu a -hɔhɔva-tɛbli -huɪn. -Tɛ -a ni la 'mu lɛ, -a mu mɔ la nyibli -mu', Nyisva kɔ bu puu la yru lɛ, 'tɪ-, 'a -bati di la klɔ, =wɪ yi -tɛ ɛ di -v -bɪ a kɔklɔ nu.

⁴Kɛɛ, ɛ 'yɪ 'lɪ-lɪ 'lɪ -wɛ, bu ni 'mu lɛ, 'kɪ 'v -a mu -mɔ, -ɛ nu=o, Nyisva yru -aan nyatɪ dɪaktɪ. Ɛ nuɛ nɛ -a mu ni dɪaktɪ, ⁵'yɛ =bɪ -a 'wɪ -tɛ -ba 'yɛ ni 'ku la, 'kɪ 'v=v yɛ', -aan ŋmlɪ 'kukui a -tɪ. -Tɛ ɛ nuɛ nɛ -a mu, ɛ -nyi -a mu 'klɔ yrayru, -a kɔ -Yusu 'Klɪsu 'hʊɛn-. Ba kɔ 'a yiyie, -ɛ mɔ, ɛ wa 'a mu ni, 'kɪ 'lɪ dadɔke 'kwli. ⁶-Tɛ -a kɔ -Yusu 'Klɪsu 'hʊɛn- -a -mʊɛ, Nyisva 'ɛ -ha 'lɪ -a mu 'kɔkɔnyibli 'nyi ni, 'ɛ -ha -a mu 'klɔ, -a kɔ -Yusu 'Klɪsu 'hʊɛn-, 'ɛ -ha -a mu 'klɔ, kɔ, 'ɛ -nyi -a mu bunule, 'kɪ 'lɪ yakɔ 'kwli, -a kɔ -Yusu 'Klɪsu 'hʊɛn-. ⁷Kɛ- ɛ -nu, 'ɛ naa 'lɪ -Yusu 'Klɪsu 'lɪ, 'ɛ nu -a mu =haande -mɔ, -ɛ di-e nu, -tonyibli a =hrɪn a =hrɪn -mu', -v di di, v 'mu=v 'yɛ, -ɛ mɔ, =haande, ɛ nu -a mu -mɔ, 'kɪ 'lɪ dadɔke 'kwli, ɛ 'bʊa ni, 'ɛ -hi 'v 'a -nɛ =dedede 'v. ⁸Nyisva wa 'a mu ni, -ɛ nu=o, a kuo =nɛ =wɪv yi. 'Kɪ 'lɪ dadɔke 'kwli, ɛ waa 'lɪ 'a mu. Ɛ 'yɪ 'aan nunu-tɛbli a -tɪ 'pa-. Nyisva a -nyinyide =nɔ. ⁹Ɛ 'yɪ ba nu =haan-tɛbli =dʊ a -tɪ 'pa-, ɛ 'yɪ 'a mu -wa. Kɛɛ, ɛ wa 'a mu ni, 'kɪ 'lɪ dadɔke 'kwli, -ɛ di-e nu, nyiblo =dʊ 'ni -ha 'lɪ 'a dɪɔnu 'yaa -ni. ¹⁰Kɛ- ɛ ni 'mu, -ɛ nu=o Nyisva, nɔ- nu -a mu. 'Kɪ ɛ naa 'lɪ -Yusu 'Klɪsu 'lɪ, 'ɛ -nyi -a mu 'klɔ yrayru, -ɛ di-e nu, -a 'mu yɪnɔ-kuan nu. Yɪnɔ-kuan a 'mu, ti ni la kɛ', 'ɛ -wɛ la=a -mɔ, -ɛ di-e nu, -a 'mu=v nu.

-Yusu 'Klɪsu nu=o ni, -Juukvɛ kɔ nyibli -mu', -v 'yɪ -Juukvɛ 'pa-, 'v -mʊɛ

¹¹'A -tɪ o, -tɛ a ni 'mu, bu bi 'lɪ 'a mu 'kwli: -Tɛ v kɔ la 'a mu, a 'yɪ la -Juukvɛ 'pa-, nyibli -mu', -v mɔ -Juukvɛ, -v 'bɛ yi, 'v -hɛ 'a mu 'hri lɛ, 'v dɛɛ nɛ 'a mu nyibli -mu', -v 'yɪ yi 'bɛ. Kɛɛ, yruule ni -do -mu', nyibli nii 'v 'waa 'hʊɪ kɪ, ɛ nɔ- kɔ -tɪ v hɛ. ¹²Bu bi 'lɪ 'a mu 'kwli, -ɛ mɔ, ti a 'mu 'yri, a hlɔɔ la -Yusu 'Klɪsu -mɔ lɛ, -ɛ mɔ Wanyɔ -mu', Nyisva pu la lɛ, ɛ di la ya. A mɔ la 'dagbɪ =nɔ, 'kɪ 'lɪ Nyisva a dakɔ 'nyi, Nyisva =tu la 'yri a gblegble, ɛ kɔ 'a dakɔ 'hʊɛn-, 'ɛ pu la 'lɪ =nu dɛ. Kɛɛ, ɛ 'yɪ la 'lɪ 'a mu dakɔ a 'mu 'nyi -hree -ni. A 'yɪ la=a =wɪv yi -kuo -ni, -ɛ mɔ, =haande =dʊ kɔ bu mu la 'lu -mɔ, 'kɪ 'v 'a mu -mɔ. 'Kɪ a ni la 'lɪ 'klɔ a nunu-tɛbli 'nyi. A 'yɪ la Nyisva -yi. ¹³Ti -hi la a ti 'yri, a hlɔɔ la Nyisva -mɔ lɛ, kɛɛ, -tɛ ti nɛ -bʊ, a 'mʊɛ =nɛ yɛ, -ɛ nu=o, a kɔ -Yusu 'Klɪsu 'hʊɛn- a -mʊɛ ni. -Yusu 'Klɪsu a 'mu, ɛ 'wɪa 'a -hɪv bu, 'kɪ 'v 'aan -ta'. Ɛ nɔ- nu=o, a 'mʊɛ Nyisva yɛ.

¹⁴-Yusu, nɔ- nu=o, =a kɔ 'kɪ kɪbʊwɛɛnɛ. Ti -hi la a ti 'yri, -Juukvɛ, kɔ nyibli -mu', -v 'yɪ -Juukvɛ 'pa-, v -hɔnhɔn la 'yi lɛ. Kɛɛ, ɛ nɔ- mɔ -bɪ, ɛ nu=o ni, =a -hɛ kɛ dakɔ ni -do. Yraale, -ɛ ni la 'lɪ -a mu 'nyi, ɛ 'wɪ la -gbi yi.

Kee, ti -mυ' -kɔ 'yri ε 'kuv la 'v, 'ki ε 'wlaa la 'v -gbi a 'mυ. ¹⁵-Juukue a tete, nɔ- mɔ: Nu de -bu, -bu nu de -mυ'. Kee, ε nɔ- mɔ -bi, ε -we-ε bu. Ε nu-o ni, -ε di-e nu, ε 'mυ -Juukue kɔ nyibli -mυ', -v 'yɪ -Juukue 'pa- 'yɪ le -pɔpɔ -ni. -Te 'waa pepe, v kɔ -Yusu 'hven-, v -mυe 'ki, v 'yɪ 'ki dakɔgble ni 'hven 'pa-, kee, v mɔ dakɔgble ni -do -ni. Ke- ε -nu, 'v ween ki bu. ¹⁶-Te ε 'kuv 'v tugbe 'yie, yraale 'yɪ 'ki 'li -nu 'nyɪ -ni. Ε -we-ε bu. Ε nu-o ni, 'v -he dakɔ ni -do, 'ti- 'ε nu-o, v ni 'hven- a 'mυ, v kɔ Nyɪsua 'hven-, 'v bibi 'yɪ le, 'v -mυe.

¹⁷-Yusu 'Kɪsɔ di 'ne- 'klɔ ki ni, 'ε pɔ -haantitie -mυ', -ε -hle-ε, -ε mɔ, 'a mυ -mυ', -v 'yɪ -Juukue 'pa-, -v hlɔɔ la Nyɪsua -mɔ le, a kɔ Nyɪsua a 'mυ 'hven-, a ween ki bu, kɔ, -a mυ -mυ', -v mɔ -Juukue, -v 'mυe la-a yre, -a kɔɔ 'hven-, -a ween ki bu -we. ¹⁸De -mυ', -Yusu 'Kɪsɔ -nu a -ti, a kɔ -a mυ 'hven-, -a -we 'li -ba 'mυe -aan 'Baɪ Nyɪsua yre ni, 'ki 'li Nyɪsua a -Hihiu a 'kɪ 'kwli. Nyɪsua a -Hihiu ni -do a 'mυ, ε nɔ- yɪ -a mυ -heε -ni.

¹⁹A -ti o, 'a mυ -mυ', -v 'yɪ -Juukue 'pa-, a 'yɪ 'ki 'dagbi 'pa- de, a 'yɪ nyibli -mυ', -v -mυe 'tiile le 'pa-, kee, a mɔ 'blɔgba a 'mυ a nyibli -ni, -wɪ yɪ nyibli -mυ', -v mɔ -Juukue. A mɔ Nyɪsua a -tugba a nyibli -ni -we.

²⁰-Bu pɔ-v 'kayu a de yɪ. A 'wɪ-t 'kayu a -plati yɪ. -Yusu a -mɔnanyɔ, kɔ Nyɪsua a winwlɔn-hanyɔ, v nu- 'wɪ-t -tɔtɔ -mυ' yɪ, 'kayu nyra 'v ki bu. -Yusu 'Kɪsɔ, nɔ- 'wɪ-t 'katuo yɪ. ²¹-Yusu a 'mυ, nɔ- nu-o, 'kayu a 'mυ 'ε ku bu, 'ε 'ye, -ε di-e nu, ε 'mυ Nyɪsua a 'kayu -he, -ε kɔ bu Nyɪsua a 'mυ, ε 'ti 'li. ²²-Te a kɔ -Yusu 'Kɪsɔ 'hven-, a -mυe, 'aan 'mumu, a kɔ -v -bi 'hven-, a 'wɪ-t 'kayu a 'mυ yɪ, -ε kɔ bu Nyɪsua a -Hihiu 'ti 'li.

Nyɪsua -hve-ε ni, Pɔlv bu pɔ -Yusu a -haantitie nyibli -mυ', -v 'yɪ -Juukue 'pa-

3 ¹Ε nɔ- kɔ -ti, 'ni de Nyɪsua 'aan -ti. 'Mɔ Pɔlv, v pɔ 'mυ -ji', -ε nu-o, 'n ni -Yusu 'Kɪsɔ a -kvan, 'a mυ -mυ', -v 'yɪ -Juukue 'pa-, 'ni pɪ 'a mυ -Yusu a -haantitie. ²'N pɔ-v -han-tɪ, -ε mɔ, a yi-e ni, -ε mɔ, Nyɪsua, nɔ- -nyi 'mυ -kvan a 'mυ, 'n ni, 'ki 'v 'aan -ta'. Ε nu 'mυ -haande -mɔ, 'ki 'li daduke 'kwli, 'ε -nyi 'mυ -kvan a 'mυ. ³De -mυ', -ε -hli la, kve la 'li bu, ε tɔɔ 'mɔɔ ni, -ε di-e nu, 'mυ-v yɪ. -Huhlɪde a 'mυ, ε nɔ- kɔ 'hra, 'n -ha wen 'a mυ, 'ki 'ne- 'crien -bu 'kwli. ⁴'Bu mɔ, 'ba -hre -ti a 'mυ, a di-e 'ni 'ye, -ε mɔ, -huhlɪde -bu, -ε hle -Yusu 'Kɪsɔ a -ti, 'n yruie-ε' le -teε. ⁵Ti -hi la a ti 'yri, Nyɪsua 'yɪ la -huhlɪde a 'mυ nyiblo -dɔ -tɔɔ -ni. Kee, -te ti ne -bu, ε ya 'a -Hihiu ni, -ε di-e nu, ε 'mυ de a 'mυ nyibli -tɔɔ -ni. 'E mɔ -han-tɪ, de a 'mυ, 'ε tɔɔ -ne 'a -mɔnanyɔ, kɔ 'a winwlɔn-hanyɔ, ε pɔ 'kɪbɪa ki, 'ki 'v 'a 'mumu a -ta'. ⁶-Huhlɪde a 'mυ, ε nɔ- -bu: -Tɛbli -mυ', Nyɪsua -nyi -Juukue, 'a mυ -mυ', -v 'yɪ -Juukue 'pa-, ε di 'a mɔɔ 'ni -nyi -we. A kɔ -Juukue 'hven-, a -he de ni -do. De -mυ', Nyɪsua pɔ la le, ε di la -Yusu 'Kɪsɔ a nyibli -nyi, ε di 'a mɔɔ 'ni -nyi. Ke- ε ni 'mυ, -ε nu-o, a 'ble Nyɪsua a -haantitie kva.

⁷Nyɪsua nu 'mυ -haande -mɔ, 'ki 'li daduke 'kwli, 'ti-, 'ε -nyi 'mυ -kvan -bu, 'n ni, 'ki 'li 'kɪkɪnɪnɪ 'kwli. -Kvan a 'mυ, ε nɔ- mɔ -bu pɔ nyibli 'a

-haantitie a 'mv. ⁸'Kɪ 'lɪ Nyɪsɪvɛ a nyibli 'nyɪ, 'mɔ -mɔ lɛ'boɔnyɔ. 'Ye -bu bu nɪ 'mv lɛ, Nyɪsɪvɛ nu 'mv -haande -mɔ, 'ɛ lee 'mv, 'kɪ -bu pɔ nyibli -mv', -v 'yɪ -Juukɔɛ 'pa-, 'a -haantitie -mv', -ɛ hlɛ-ɛ, -ɛ mɔ, 'kɪ Nyɪsɪvɛ nɛɛ 'lɪ -Yusu 'Klɪsɪ 'lɪ, 'ɛ nɪ -a mv -haan-tebli -huɔhuɪ -mɔ. -Haan-tebli a 'mv, ɛ -hi -aan 'lulɛ-hihie wlɔn; ⁹'ɛ lee 'mv -wɛ, 'kɪ -bu -hɪtɛ nyibli a pepɛ klɛ, dɛ -mv', Nyɪsɪvɛ -yɪrɛ la, kɔɛ la 'lɪ bu, 'kɪ 'lɪ -huhlie 'kwli, -tɛ dɛ a 'mv, ɛ di 'lu-mɔmumuɔ nu. Kɔɛ la 'lɪ bu, -bu ye ti -bu kɪ, Nyɪsɪvɛ, -ɛ mɔ -tebli a pepɛ a nununyɔ, ɛ -hli dɛ a 'mv nyibli 'yɪ kɪ. ¹⁰Kɛɛ, -tɛ ti nɛ -bu, Nyɪsɪvɛ nu-o nɪ, 'ɛ 'hɪrɪ 'lɪ 'cɔɛ a nyibli 'nyɪ, -ɛ di-e nu, Nyɪsɪvɛ a lɛlɛnyɔ, kɔ 'kuo a pepɛ 'hɛn-, kɔ 'a -nɛ 'klɪkɪnɪdɛ =dɔ 'hɛn-, -ɛ nɪ 'lɪ yakɔ 'kwli, v 'mv 'cɔɛ a nyibli 'ye, v 'mv=v lɛ yɪrɪ, -ɛ mɔ, Nyɪsɪvɛ kɔ =tɔ, 'tɪ-, 'a =tɔ a 'mv 'ɛ kɔ 'hɪrɪ a gblegble. ¹¹Dɛ a 'mv, ɛ -nu, ɛ nɔ- mɔ dɛ, ɛ -yɪrɛ la ti -mv' -kɔ 'yɪrɪ ɛ 'yɛ la 'klɔ nɪ nɪ. 'Kɪ ɛ naa 'lɪ -aan Kɔkɔnyɔ -Yusu 'Klɪsɪ 'lɪ, 'ɛ nu dɛ a 'mv, ɛ -yɪrɛ la. ¹²-Tɛ -a kɔ -Yusu 'Klɪsɪ 'hɛn-, -a -mɔɛ, kɔ, -a kuo -nɛ =wlv yɪ, huannɔ 'nɪ 'nuo 'lɪ -a mv, 'kɪ -ba 'yɪyɪ v Nyɪsɪvɛ 'hɪvɪ bu. ¹³-ɛ -bɪ 'kɪ, -tɛ Nyɪsɪvɛ nu 'a nunuo lɛ, 'n nyɛɛ nɛ 'a mv lɛ: 'Ye -bu -bu yɪ -hɛnɛ nɪ 'ye, 'kɪ 'v 'aan -ta', 'aan =wlv nɪ 'bie 'lɪ -hlɔn, -ɛ nu-o, 'na -hɛnɛ a 'yɪyɛ a 'mv, ɛ 'yɪ dadɔ 'pa-, kɛɛ, ɛ mɔ -hɛɛɛ =nɔɔ, 'kɪ 'v 'a mv -mɔ.

-Tɛ -Yusu nu -aan nɔɛɛ

¹⁴ɛ nɔ- nu-o, 'nɪ 'gbɛ kwli, 'kɪ 'v -aan 'Baɪ Nyɪsɪvɛ ye', 'nɪ dɛ-ɛ 'aan -tɪ. ¹⁵'A nyibli -mv', -v nɪ 'lɪ yakɔ 'kwli, kɔ -v -bɪ -mv', -v nɪ 'nɛ- -tɔtɔ kɪ, v mɔ -tugbi a gblegble, kɛɛ, v mɔ 'Baɪ nɪ -dɔ a 'yonv. ¹⁶'ɛ mɔ -han-tɪ, Nyɪsɪvɛ a -tɪ 'ɛ 'bɔa 'yɪ, 'ɛ -hi 'v 'a -nɛ -dedede 'v. ɛ nɔ- nu-o, 'nɪ dɛ-ɛ, -ɛ di-e nu, 'a -Hihɪu 'mv 'a mv 'klɪ -nyɪ, 'klɪ a 'mv, ɛ 'mv 'lɪ 'a mv 'lɪ nɪ. ¹⁷'N dɛ-ɛ nɪ -wɛ, -ɛ di-e nu, -Yusu 'Klɪsɪ 'mv 'lɪ 'aan =wlv kɪ nɪ 'a -nɛ ti, -ɛ nu-o, a kuo -nɛ =wlv yɪ. 'N dɛ-ɛ nɪ -wɛ, -ɛ di-e nu, a 'mv -nɔnɔɛ -nɪ. 'Bɔ mɔ, 'ba nɔnɔɛ -nɪ, a kɔ ba ku bu, =wɪ yɪ -tɛ tugbɛ a -wlvɔvɪ nu bukuo -tɛɛ, kɔ, ɛ 'wɪ-tɪ 'kayɪ kɪ, -ɛ ku bu. ¹⁸'Bɔ mɔ, 'bɔ nɪ 'mv lɛ, a kɔ Nyɪsɪvɛ a nyibli -bɪ 'hɛn-, a di kɔ 'klɪ, 'kɪ ba yɪrɛ o lɛ, -ɛ mɔ, -Yusu 'Klɪsɪ nɔɛ nɛ 'a mv nɪ, 'ɛ -hi 'v 'a -nɛ -dedede 'v. 'A -nɛ -tɛ a mi 'v, 'ye =bu a 'ya, 'ye =bu a =tɪ, ɛ 'tɪɛ nɔɛ nɛ 'a mv. ¹⁹'N dɛ Nyɪsɪvɛ nɪ, -ɛ di-e nu, a 'mv 'a nɔɛɛ yɪ -tɛɛ, 'ye =bu a 'yɪ 'klɪ -kɔ, 'kɪ ba yɪ-e pepɛ, -ɛ di-e nu, -tebli a pepɛ, -ɛ nɪ 'lɪ Nyɪsɪvɛ 'lɪ, ɛ 'mv 'lɪ 'aan =wlv kɪ nɪ -wɛ.

²⁰Nyɪsɪvɛ kɔ 'klɪ, 'kɪ bu nu 'a -nɛ -dedede, 'ɛ -hi 'v 'a -nɛ dɛ -mv', -a -hɛ bu nu, kɔ, 'ɛ -hi 'v 'a -nɛ dɛ -mv', -a yɪ 'lu -mɔ lɛ -hie -wɛ. Kɛ- 'a 'klɪkɪnɪnɪ nɪ 'mv, 'a 'klɪ a 'mv 'ɛ nɪ -kvan, 'kɪ 'lɪ -a mv 'lɪ. ²¹-Ba pɔ Nyɪsɪvɛ 'nyɛɛ lɛ, 'cɔɛ a nyibli a -tɪ, kɔ -Yusu 'Klɪsɪ a -tɪ -wɛ. -Tonyibli a -hrɪn a -hrɪn bu -nyɪ-e -tɪ a 'yɪ'bvɛɛ, -tɛ ɛ tɛ yɪ bu. Kɛ- bu nɪ 'mv.

-A mv -Yusu a nyibli, -ba -mɔɛ

4 ¹'A -tɪ o, 'mɔ -bu, -ɛ mɔ =jɪklɔpɪ, -Yusu 'Klɪsɪ a -kvan a -tɪ, 'n nyɛɛ nɛ 'a mv lɛ: 'A mv -mv', Nyɪsɪvɛ -da, 'kɪ ba -hɛ 'a nyibli, 'aan nunuklɔ bu

'wti -te -mu', Nyisva ni 'a -huhua yi. ²Ba =tu 'li 'aan dɔnu 'a -ne ti, 'aan =wli bu nɔ yi, ba kɔ =wlv a 'lula, ba 'cibi 'v 'aan 'bio a nvele, 'ye =bu v yi 'a mu de -hvan -mɔ ni ni. ³Ba =tu 'v 'kli, de -mu', Nyisva a -Hihiu -nu, =a -mve, ε 'mu 'v 'cibi -ni, kɔ, ba ween ki bu, -ε di-e nu, a 'mu de ni -do mɔ. ⁴Cue 'wi-ti -Yusu 'Klisu a 'hvi yi, 'ti- 'hvi a 'mu, ε mɔ 'hvi ni -do. Nyisva a -Hihiu, ε mɔ -Hihiu ni -do. De -mu', Nyisva pu la le, ε di la 'a mu -nyi, a yi -ple, 'ki 'li =wlv a 'lula 'kwli, de a 'mu, ε mɔ de ni -do. ⁵-Aan Kɔkɔnyɔ, ε mɔ Kɔkɔnyɔ ni -do. -Yusu a =wlv a yikuole, ε mɔ =wlv a yikuole ni -do. Nyibli a 'nie a 'lulepupu, ε mɔ 'nie a 'lulepupu ni -do. ⁶Nyisva mɔ Nyisvabglo ni -do. E nɔ- mɔ nyibli a pepe a 'Ba. Nɔ- kɔ nyibli kɔ -tebli a pepe win ki. 'Ki ε nee 'li 'a -ne nyiblo =dv kɔ 'a -ne =dedede 'kwli, 'ε ni -kvan.

⁷-Yusu 'Klisu nu -aan pepe =haande -mɔ, 'ε -nyi -a mu 'kli, 'ki -ba nu 'a -kvan, =wi yi -te ε -hve bu nu -a mu 'a -nyinyie. ⁸E mɔ =han-ti, 'ki 'li Nyisvacriɛn 'kwli, v 'cɔri la=a ni, 'ki 'v -Yusu a -ta', v wen:

«Te ε 'ya 'li yakɔ 'kwli,
 -ε -bi ε -ha 'v yraanyibli 'hru wlɔn,
 'ε gba =nu, 'ε nu =nu =jiklavu -mɔ,
 'ti- 'ε -nyi -tonyibli,
 -v ni 'ne- -tutu ki -nyinyi-tebli.»

⁹-E -bi 'bu pu le, ε 'ya 'li yakɔ 'kwli, yi-hede, ε =hen 'nyre, ε nɔ- mɔ: E =ti 'ne- -tutu ki ni. ¹⁰Nyiblo -bu, -ε =ti 'ne- -tutu ki, ε ni -do a 'mu, ε nɔ- 'ya 'li yakɔ 'kwli, -ε di-e nu, ε 'mu -tebli a pepe win ki -kɔ -ni, 'ki 'v 'a ne -te =dv. ¹¹E nɔ- -nyi nyibli 'kli, 'ki bu nu 'a -kvan. E -nyi -v -bi 'kli, 'ki bu -he 'a titieponyu, -v -bi 'v -he Nyisva a winwlɔn-hanyu, -v -bi 'v ne -tebli 'nyu le, 'v yi Nyisva a -ti nyibli -tɔ -ni, -v -bi 'v mɔ 'cve a nyibli gbagbu, 'v tve Nyisva a win. ¹²Ke- ε -nu, -ε di-e nu, v 'mu -Yusu a nyibli -hee -ni, 'ki -Yusu a nyibli a 'mu bu nu Nyisva a -kvan, -ε di-e nu, 'cve, -ε 'wi -Yusu a dɔnu a 'hvi yi, 'a 'kli 'mu 'li bi. ¹³A 'kli di 'li 'ni bi, ε 'mu=v gba -gbagba, -aan pepe, -a 'mu -mve, -ε nu-o, -aan pepe, -a kuo -Yusu 'Klisu =wlv yi, -ε mɔ Nyisva a 'Yu. De a 'mu, ε nɔ- nu-o, -aan pepe, =a yi-e. -E -bi -a 'yi 'li-ti 'li -we, -ba 'wi 'yonu yi, kee, -a di 'wi kukunyv yi, -a 'mu 'v yi =ce, =wi yi -Yusu 'Klisu.

¹⁴Ti a 'mu 'yri, -a 'yi 'li-ti 'li we, -ba 'wi 'ki 'yonu yi de, -v kɔ 'lule-hihie kla 'cɔti-ti. -E -bi -yrvkɔnyibli, kɔ hulekɔnyibli 'hven-, v 'yi 'li-ti -we, bu kaa ne -a mu de, 'ki 'li 'waa tɔle 'kwli, =wi yi -te -mu', 'yru a 'dvi ni 'mu a 'kabu a klepupu. ¹⁵E 'ni 'nu 'mu le, 'ki 'v -a mu -mɔ. Kee, -ti a -tee -mu', Nyisva tɔ ne -a mu, -ba 'cibi 'v 'a kva'buble -tee, ε kɔ, -ba yi-ti nyibli ni -lee -ni, -ba nu-o, 'ki 'li nvele 'kwli, -ε di-e nu, -aan nunuklɔ a pepe 'mu -Yusu 'Klisu a 'klɔ yi 'wi. -Yusu 'Klisu a 'mu, ε nɔ- mɔ 'cve a 'lu. ¹⁶E nɔ- 'kukue 'a nyibli a pepe le, -ε di-e nu, v 'mu de ni -do -he, =wi yi -te -tonyiblo a 'hvi a -tebli a pepe nu yrekɔvele. -E -bi -tonyiblo a 'hvi a -tebli a 'mu, -ε kɔkɔve yre -tee, 'bu mɔ, 'a pepe, 'bu yi -kvan ni ni -tee, -ε -bi 'a 'hvi a pepe kui ni -tee.

Kε- ε ni 'mu -we, 'ki 'v -Yusu a 'hvi, -ε mɔ 'cve a nyibli -mɔ'. Nyibli a 'mu, 'bu nunve -ni, -ε -bi 'cve ni 'klɪ kɪ.

-Aan nunuklɔ 'ka kɔ 'a yrayrv 'hven-

17-Tɪ -bu, 'n mi hla mɔ, 'n hle-ε ni, 'ki 'lɪ -aan Kɔkɔnyɔ a 'nyre 'kwli. 'N nyεε ne 'a mu le: A 'nɪ 'kve 'lɪ nyibli -mu', -v 'yɪ Nyɪsva -yɪ a nunuklɔ =wien. -Tɛblɪ -mu', v 'yɪ 'lu -mɔ le -hie, ε 'nɪ -da=a =dedede. 18'Waa 'lule-hihie 'wɪ-tɪ halɔ yɪ. 'Klɔ yrayrv -mu', Nyɪsva yɪ 'a nyibli -nyi, v 'yɪ-tɪ -kɔ, -ε nu-o, 'waa =wɪ 'gboklo ni, 'v 'yɪ Nyɪsva a 'hru -yɪ. 19'Ya 'v 'lu de, 'ye =bu v 'yɪ -tɪ-tɛblɪ ni ni, -tɪ 'nɪ -nu-o lɪ =nv. U -ha 'waa dɔnv ni, 'ki bu nu yɪnyre-tɛblɪ a gblegble. Nunu-tɛblɪ ni -do a 'mu, ε nɔ- v 'yɪ 'lu -mɔ le -hie.

20'A mu -mɔ -bi, nunuklɔdv a 'mu, ε 'yɪ-tɪ 'pa-, -Yusu 'Kɪsv 'yɪ 'a mɔ-ɔ -tɔɔ -ni. 21'A win, nɔ- a 'wɪn, 'a =tɪ 'v=v. 'A mu -mu', -v kɔ -Yusu 'hven-, -v -mve, a 'nyɪ -tɪ a -tɛε a pepe -mu' ni, ε tɔɔ ne -a mu. 22-Tɛ ε ni 'mu 'le, nunuɲmlɪ -mu', a yɪ la =wien le kve, ba 'kee 'a nunuo. Nunuɲmlɪ a 'mu, ε yɪ nyre la 'aan =wɪ yɪ, -ε nu-o, 'aan =wɪ a 'mu, v -hve la yɪnyre-tɛblɪ. Kε- a ni la 'aan dɔnv a kaale. 23 Ba -ha Nyɪsva mɛ le, bu 'ble 'aan =wɪ kva, v 'mu yrayrv -he. 24 Ba ni 'klɔ yrayrv -mu', Nyɪsva a 'mu, ε -hve, -ε di-e nu, 'aan nunuklɔ 'mu 'a 'klɔ yɪ 'wɪ. Nunuklɔ a 'mu, ε mɔ -haandɛ. ε nɔ- nu-o, 'ε 'siɪ 'v yɪ, 'ε yɪ Nyɪsva a plɔ -blee -ni.

25'A -tɪ o, a 'nɪ 'nuo 'kɪ hɪ de, keε, ba hla 'aan 'bio -tɪ a -tɛε yɪ, -ε nu-o, -aan pepe, -a -mve ni. 26'Bu mɔ, 'ba bi yrv', a 'nɪ 'nuo 'lɪ dɛ 'kuku, keε, 'tɪ- 'tɔ 'mu -wɔn, 'aan =wɪ bu =tɪ 'v le. 27'A 'nɪ 'nyie 'lɪ 'kuo -hvɪn a nyiblo gbagbu 'hru, 'ki bu kɔɔ ne 'a mu win kɪ. 28'Nyiblo -mu', -ε yɪ la 'yri, bu 'kee 'yiyrie, keε, 'a =gbɛtv bu nu -kvan, 'kɪ 'lɪ yɪ'siitu 'kwli, -ε di-e nu, ε 'mu 'a dɔnv yɪ -wɔn, ε 'mu -hvennyibli -heε -ni -we. 29'A 'nɪ 'hlaa 'lɪ -tɪ -hvɪn, keε, ba hla -haan-tɪ -mu', ε di 'aan 'bio -heε -ni, 'kɪ 'v Nyɪsva a =wɪ a yɪkuole a -ta'. 30'A 'nɪ 'nuo 'lɪ-tɪ, Nyɪsva a -Hihiu a =wɪ 'nɪ 'mve 'lɪ bu. Nyɪsva a -Hihiu a 'mu, -ε ni 'v 'a mu ke', ε nɔ- mɔ yruule -mu', Nyɪsva =tu 'a mu, -ε tve =ne 'a mu, -ε mɔ, a mɔ 'a nyibli -nɔ. ε tve =ne 'a mu ni -we, -ε mɔ, ε di kɔ -nyrɔwɔ, ε 'mu 'a mu wa pepe.

31-Tɛblɪ a pepe, -ε ni 'lɪ 'a mu 'lɪ, -ε ni-e, 'aan -tɪ 'ε kla 'mu, ba -ha 'lɪ-tɪ 'aan dɔnv a =wɪ kɪ, ba -ha 'lɪ yrv a pɔpɔv 'aan =wɪ kɪ, a 'nɪ 'pɔv 'kɪ =yɛ de, a 'nɪ 'pɔv 'kɪ 'tani de, yɪnyrede -dv ni 'nu 'lɪ 'aan =wɪ kɪ de. 32'Aan =wɪ bu nɔ yɪ, 'kɪ 'v 'aan 'bio -mɔ, ba yuyru nyat, ba -hru 'aan yɪnyre-tɛblɪ, a nini la le a -tɪ -mɔ, =wɪ yɪ -tɛ -mu', Nyɪsva -nu, 'ε -hru 'aan yɪnyre-tɛblɪ a -tɪ -mɔ, de -mu', -Yusu 'Kɪsv -nu a -ta'.

-Tɛ -mu', Nyibli -mu', -v ni 'lɪ Nyɪsva a -nyre', v kɔ bu nu nuna

5 1'A mu -mɔ Nyɪsva a 'yonv -mu', ε nve -ni -tɛε. 'A -tɪ o, -tɛ Nyɪsva a nunuklɔ ni 'mu, ke- 'aan nunuklɔ bu ni 'mu -we. 2'Ba 'cibi 'v 'aan 'bio -tonyibli a nvele, =wɪ yɪ -tɛ -mu', -Yusu nu -aan nvele. -Aan nvele a -tɪ, 'ε

-ha 'a dɔnɔ, 'e 'kɔ, =wɪ yɪ -tɛ v 'yɛ nɪ 'la 'wɪlɔgɔbade, 'kɪ 'v -cɔhɪɪn a pipie a -ta', 'kɪ 'v Nyɪsɔvɔ ye', Nyɪsɔvɔ a =gbetɔ 'e wɛn -cɔhɪɪn a 'mɔ kɪ.

³A mɔ -mɔ Nyɪsɔvɔ a nyibli. 'A -tɪ o, ε 'yɪ yɪ -blɛɛ -nɪ, 'kɪ ba nu -wɪɪwɪɪ, kɔ, a 'nɪ 'tuɔ 'lɪ 'aʌn 'bɪo a kɔkɔ-teblɪ a ca. Yɪnyre-teblɪ a 'mɔ, a 'nɪ 'hɪɪɪɪ 'lɪ 'a -tɪ -wɛ. ⁴ε 'yɪ -tɛɛ -nɪ -wɛ, 'kɪ ba hɪɪ -tɪ -hɪɪɪn, kɔ -tɪɪ-teblɪ 'hɪɪɪn-. Kɛɛ, ε nu -tɛɛ, 'kɪ ba -nyɪ Nyɪsɔvɔ 'wɪo, 'kɪ 'v -teblɪ -mɔ', ε nɪ a -ta'. ⁵Ba kɔ 'a yɪyɪe, -ε mɔ, nyibli -mɔ', -v nɪ -wɪɪwɪɪ, kɔ, -v nɪ yɪnyre-teblɪ -bɪ -mɔ', kɔ, -v =tɪɪ 'waa 'bɪo a kɔkɔ-teblɪ a ca, nyibli a 'mɔ, Nyɪsɔvɔ 'yɪ 'lɪɪ 'lɪ -wɛ, bɔ -nyɪ -nɪ 'hɪɪ, 'kɪ 'lɪ 'kɪɪ yɪɪyɪɪ, ε dɪ nu 'kwɪɪ, -tɪtɛ -mɔ', Nyɪsɔvɔ a 'mɔ, ε kɔ -Yɪsɔ 'Kɪɪsɔ 'hɪɪɪn-, v dɪ 'v nyibli wɪn kɪ -kɔɔ -nɪ. Nyibli a 'mɔ, -v =tɪɪ 'waa 'bɪo a kɔkɔ-teblɪ a ca, kɔkɔ-teblɪ a 'mɔ, ε nɔ- v =tɪɪ 'v, 'ε -hɪ 'v Nyɪsɔvɔ 'v. Nyibli a 'mɔ, v 'wɪɪɪ nyibli -mɔ' yɪ, -v kwɪɛ -cɪ.

⁶A 'nɪ 'haa 'lɪ nyibɪo =dɔ mɛ lɛ, ε 'nɪ 'naa 'lɪ wɪn -mɔ' 'kwɪɪ, -ε 'yɛ nɪ da =dedede, ε 'nɪ 'kaa 'lɪ 'a mɔ, ε 'nɪ 'hɪɪɪɪ 'lɪɪ, -ε mɔ, -teblɪ a 'mɔ, ε 'yɪ yɪ -nyre. Kɛɛ, yɪnyre-teblɪ a 'mɔ, ε nɔ- nɪ=e, Nyɪsɔvɔ 'ε pɪ nyibli -mɔ', -v 'yɛ nɪ =tɪɪ 'v=v yɪɪ lɛ. ⁷A -tɪ, nyibɪɪɪɪɪ a 'mɔ, a 'nɪ 'bɪe 'lɪ =nɔ 'nyɪ lɛ. ⁸Tɪ -hɪ lɪ a tɪ 'yɪɪ, a nɪ lɪ 'lɪ hɪɪɪɪ 'nyɪ. Kɛɛ, -tɛ tɪ nɛ -bɔ, 'kɪ a nɪ 'lɪ -nyre', -ε nɪ=o, a kɔ Kɔkɔnyɔ -Yɪsɔ 'hɪɪɪn-, a -mɔvɛ nɪ. 'A -tɪ o, ε nɔɔ 'v lɛ, 'kɪ 'aʌn nɪnɪkɪɪɪ bɔ 'wɪ nyibli -mɔ', -v nɪ 'lɪ -nyre' a nɪnɪkɪɪɪ yɪ. ⁹-Tɛ a nɪ 'lɪ -nyre', 'a -tɪ, 'aʌn =wɪ kɔ bɔ nɔ yɪ, a 'mɔ 'v yɪ 'sɪɪ -nɪ, a 'mɔ -tɛɛ a =haannyibli mɔ. ¹⁰Ba =tɪ 'v 'kɪɪ, -ε dɪ=e nɪ, -teblɪ -mɔ', -ε yɪ -aʌn Kɔkɔnyɔ a pɪɪ -blee -nɪ, a 'mɔ=v yɪ, kɔ, a 'mɔ=v nɪ. ¹¹A 'nɪ 'pɔvɔ 'lɪ dɪbɔ nyibli -mɔ' 'nyɪ, -v nɪ -teblɪ -hɪɪɪn, 'kɪ 'lɪ hɪɪɪɪ 'nyɪ, kɛɛ, ba pɔ 'waa nɪnɪ-teblɪ -hɪɪɪn a 'mɔ pepɛ'. ¹²-Teblɪ a 'mɔ, nyibli nɪ, 'kɪ 'lɪ -hɪɪɪɪɪɪ 'kwɪɪ, 'a hɪɪɪɪ nɪ -tɪɪ. ¹³-Teblɪ a 'mɔ, 'bɔ pɔ=v pepɛ', nyibli dɪ=e 'nɪ 'yɛ, -tɛ ε nɪ 'mɔ. ¹⁴Nyibɪo 'bɔ -ha Nyɪsɔvɔ a -nyre mɛ lɛ 'bɔ pɔ 'a yɪnyre-teblɪ pepɛ', -ε -bɪ Nyɪsɔvɔ a =gbetɔ, ε -wɛ 'lɪ bɔ nɪ=o nɪ, nyibɪo a 'mɔ, bɔ bɪ 'lɪ 'a -nyre yɪ nɪ. ε nɔ- kɔ -tɪ, 'v pɪ lɛ:

«-Mɔ -mɔ', -ε yɪ nɛmɛ, 'du yɛ',

-hɔn 'lɪ 'kɔkɔnyibli 'nyɪ,

-ε dɪ=e nɪ, -Yɪsɔ 'Kɪɪsɔ 'mɔ -mɔ 'a -nyre -nyɪ.»

¹⁵-Tɛ ε nɪ 'mɔ lɛ, 'a -tɪ, ba =tɪ 'aʌn nɪnɪkɪɪɪ 'yɪe. Nyibli -mɔ', -v 'yɪ -tɔ -kɔ, -tɛ -mɔ', 'waa 'kɪɪ nɪ 'mɔ, 'aʌn 'kɪɪ 'nɪ 'nɪ 'mɔ lɛ, kɛɛ, ba nɪ 'kɪɪɪɪɪ -mɔ', =wɪ yɪ nyibli -mɔ', -v yɪ Nyɪsɔvɔ, 'tɪ -v nɔvɛ =nɛ. ¹⁶Tɪ -bɔ, -a nɪ kɪ, nyibli nɪ yɪnyre-teblɪ -hɪɪɪɪɪɪ. 'A -tɪ, 'a -nɛ dɛ -mɔ', -ε yɪ 'v 'a mɔ yɛ' bɪ, ba nɪɪ 'lɪɪɪ 'kwɪɪ, ba nɪ =haan-teblɪ. ¹⁷A 'nɪ 'mɔɔ 'lɪ bɔbannyibli, -teblɪ a pepɛ -mɔ', -aʌn Kɔkɔnyɔ -hɔvɛ ba nɪ, ba yɪɪ-o lɛ.

¹⁸A 'nɪ 'hɪe 'lɪ 'aʌn dɔnɔ nɔ wɪɪn. Dɛ a 'mɔ, ε yɪ nyre 'aʌn 'kɪɪ yɪ. Kɛɛ, ba -ha Nyɪsɔvɔ a -Hɪɪɪɪ mɛ lɛ, bɔ kɔɔ nɛ 'a mɔ wɪn kɪ pepɛ. ¹⁹Ba bleɛ Nyɪsɔvɔ -mɔ, kɔ, -wɪɪ -mɔ', Nyɪsɔvɔ a -Hɪɪɪɪ tɔvɛ nɛ 'a mɔ, ba ble=e -wɛ. Ba ble, 'kɪ 'v -aʌn Kɔkɔnyɔ yɛ' -wɛ. Ba pɔ=v 'nyre lɛ, 'kɪ 'lɪ 'aʌn =wɪɪ a pepɛ kɪ. ²⁰Ba nɪɪ 'lɪ -aʌn Kɔkɔnyɔ -Yɪsɔ 'Kɪɪsɔ a 'nyre 'kwɪɪ, ba -nyɪ -aʌn 'Bɪɪ Nyɪsɔvɔ 'wɪo, 'kɪ 'v -teblɪ a pepɛ -mɔ', ε nɪ a -ta'. Ba 'cɪbɪ 'v 'a 'wɪo a -nyɪnyɪe.

Nyibepu kɔ nugbi 'hven-

²¹'A mu -mu', -v =tui 'v -Yusu 'Klɩsu 'v, ba =tutuu 'v ni -wɛ.

²²'A mu nugbi, ba =tuu 'v 'aan nyibepu 'v, =wɪ yɪ -tɛ -mu', Kɔkɔnyɔ -Yusu ni 'a -huhva, ²³-ɛ nu-o, nyibw, nɔ- mɔ 'a nugba a 'luyɪnɪnyɔ, =wɪ yɪ -tɛ -mu', -Yusu 'Klɩsu -nu, 'ɛ mɔ 'cɔɛ a 'luyɪnɪnyɔ. 'Cɔɛ, nɔ- mɔ 'a 'hvi. -Yusu a 'mu, nɔ- wɛ-ɛ. ²⁴ɛ nɔ- nu-o, nugbi 'v kɔ bu =tuu 'v 'waa nyibepu 'v, 'kɪ 'lɪ 'a -nɛ =dedede 'kwli, =wɪ yɪ -tɛ -mu', 'cɔɛ ni, 'ɛ =tui 'v -Yusu 'Klɩsu 'v.

²⁵'A mu nyibepu, ba nɔɛ nɛ 'aan nugbi, =wɪ yɪ -tɛ -Yusu 'Klɩsu nu 'cɔɛ a nɔɛɛ, 'ɛ 'ku, 'kɪ 'v 'a -ta'. ²⁶ɛ 'ku ni, -ɛ di-e nu, ɛ 'mu 'cɔɛ 'kɪbɪa kɪ pu, 'kɪ 'v Nyɪsɔa a -ta'. 'Kɪ ɛ naa 'lɪ 'a win 'kwli, 'ɛ =gble 'cɔɛ a 'mu, 'kɪ 'v 'a dɛ 'kuku a -ta', 'ɛ 'sɪi 'v-v yɪ, 'kɪ 'v Nyɪsɔa ye', ²⁷-ɛ di-e nu, ɛ 'mu 'v-v yɪ di, 'kɪ 'lɪ -tɪ a 'yɪ'buale 'kwli, kɔ, ɛ 'mu 'v yɪ 'sɪi -ni pɛpɛ, 'kɪ 'v-v ye', -ɛ di-e nu, ɛ 'mu yɪ nɔ -wɛ, dɛ -hvan =dɔ 'nɪ -ha 'lɪ-tɪ 'kwli ni, ɛ 'nɪ -ha kɪkade =dɔ kɔ. ²⁸Kɛ- ɛ ni 'mu -wɛ, 'kɪ 'v nyibepu -mɔ'. Bu nɔɛ 'waa nugbi, =wɪ yɪ -tɛ -mu', v nu 'waa dɔnɔ a nɔɛɛ. Nyiblo 'bu nɔɛ nɛ 'a nugba, -ɛ -bɪ ɛ =hɛn 'nyɛ, ɛ nɔɛ nɛ 'a dɔnɔ ni. ²⁹ɛ mɔ =han-tɪ, ɛ 'yɪ nyiblo =dɔ -kɔ, -bu yɛraa nɛ 'a dɔnɔ a 'hvi. Kɛɛ, ɛ nɔɛ =nɛ ni, 'ɛ yɪ dɛ di, 'ɛ =tui 'a 'hvi 'yie, =wɪ yɪ -tɛ -mu', -Yusu 'Klɩsu ni 'cɔɛ a 'yie=tutuo, ³⁰-ɛ nu-o, -aan pɛpɛ, -a mɔ -Yusu 'Klɩsu a 'hvi a 'kabɪ =nɔ. ³¹U 'crɪ-tɪ ni, 'kɪ 'lɪ Nyɪsɔacrɪɛn 'kwli, -ɛ mɔ: «ɛ nɔ- kɔ -tɪ, nyibw kɔ bu hie 'v 'a 'baɪ kɔ 'a 'dii 'hven- bu, -ɛ di-e nu, ɛ kɔ 'a nugba 'hven-, v 'mu 'v -tɛ ni -do 'tɪ, nyibli ni 'hven a 'mu, v 'mu nyiblo ni -do -hɛ.» ³²'Kɪ 'lɪ win a 'mu 'kwli, -huhlɪdɛ gbagbu ni 'lɪ, 'ɛ hlɔ 'kwli bu. ɛ =hɛn 'nyɛ, -Yusu 'Klɩsu kɔ 'cɔɛ 'hven-, nu- kɔ -tɪ v hɛ. ³³Kɛɛ, 'a mu -kɔ -tɪ ɛ hɛ -wɛ: 'A -nɛ nyiblo 'bu ni 'v, bu nɔɛ nɛ 'a nugba, =wɪ yɪ -tɛ -mu', ɛ nu 'a dɔnɔ a nɔɛɛ. Nugba bu =tuu 'v 'a nyibw 'v -wɛ.

'Yonu, kɔ 'waa 'baɪnu, kɔ 'waa 'diinɔ 'hven-

6 ¹'A mu 'yonu, a kɔ Kɔkɔnyɔ -Yusu 'hven-, a -mɔɛ ni. 'A -tɪ o, ba =tuu 'v 'aan 'baɪ kɔ 'aan 'dii 'hven- 'v, -ɛ nu-o, dɛ a 'mu, ɛ mɔ =haande -nɔ. ²Kɛ- Nyɪsɔa a tɛtɛbu -bɪ pu: «=Tuu 'v -na 'baɪ kɔ -na 'dii 'hven-, 'kɪ 'lɪ nɔɛɛ 'kwli.» Tɛtɛbu a 'mu, ɛ nɔ- -mɔ yɪ-hɛtɛtɛbu, -ɛ kɔ -ta' Nyɪsɔa pu 'lɪ dɛ. ³'Lɪpɔdɛ a 'mu, ɛ nɔ- mɔ: «'Bu mɔ, =nɪ yɪ 'v =nu ni =tui -ni, -kɔ -bu kɔ plɔ a bleɛɛ, 'tɪ- =mɔ -hɔnhlɔn blɔblɔ pu, 'kɪ 'nɛ- -tɔtɔ kɪ.»

⁴'A mu 'baɪnu -mɔ -bɪ, a 'nɪ 'nuo 'lɪ -tɛblɪ -mu', -ɛ di 'aan 'yonu yɪv' lɛ pu. Kɛɛ, ba tɔɔ =nu, 'tɪ-, ba -ha 'lɪ =nu lɛ, -tɛ Kɔkɔnyɔ ni 'a -huhva.

-Kvannunyibli kɔ 'waa nyibli gbagbu 'hven-

⁵'A mu -kvannunyibli, ba =tuu 'v 'aan nyibli gbagbu 'v -tɛɛ, -v ni 'nɛ- 'klɔ -bu kɪ. Ba =mɔɔ -kvan a nunuo lɛ, 'kɪ 'lɪ 'aan =wɪlɪ a pɛpɛ kɪ. 'Bu mɔ, 'ba yɪ-tɪ ni ni, -Yusu 'Klɩsu a =tui 'v. ⁶'A 'nɪ 'nuo 'lɪ -kvan, tɪ -kɔ 'yɪ v =tui 'v 'a mu 'yie ni -do, =wɪ yɪ nyibli -mu', -v -hɔɛ-ɛ, bu pu =nu 'nyɛ lɛ. Kɛɛ, ba yɪ-e,

-ε mɔ, 'a mu -mɔ -Yusu 'Klɩsɩ a -kvannunyibli. 'A -ti, ba -hua-a, 'kɩ 'lɩ 'aan -wɩ a pɛpɛ kɩ, 'kɩ ba nu -tebli -mɩ', Nyɩsua -hɩε. 7'Ba yɩ -kvan nɩ ni, ba nuu 'lɩ-tɩ -haan-wɩwɩ 'kwɩlɩ. A 'nɩ 'pɩv 'lɩ lɛ, a ni -tonyibli a -kvan nɩ -do, kɛε, kɛ- ba pɩ, Kɩkɔnyɔ -Yusu, nɔ- kɔ -kvan a ni. 8-Mɔ -kvannunyo, -v'v- -yɩ -kvannunyo 'pa-, kɔ 'a yiyie, -ε mɔ, -nɩ nu -haan-kvan, Kɩkɔnyɔ -Yusu, nɔ-di -mɩ 'wio -nyi.

9'A mu nyibli gbagbɩ, ba nu 'aan -kvannunyibli -haande -mɔ' -wɛ. A 'nɩ 'yaa 'lɩ -nu 'kla -wɩye. Ba kɔ 'a yiyie, -ε mɔ, a kɔ 'aan -kvannunyibli 'hɩen-, 'a mu -mɔ Nyiblo gbagbu -mɩ', -ε nɩ 'lɩ yakɔ 'kwɩlɩ a nyibli. ε nɔ- -mɔ -bɩ, ε 'nɩ 'jra-a nyibli' lɛ.

**Ta-wɔn-tebli -mɩ', Nyɩsua -nyi -a mu, -a di
nu, -a 'mɩ 'v Satan 'hru wɩɔn -ha**

10'Tɩ- 'mɩ -yɩε mɔ mu, 'n -hɩε-ε nɩ, =bɩ lee nɛ 'a mu, -ε mɔ: A kɔ -aan Kɩkɔnyɔ 'hɩen-, ba -mɩε, -ε di-e nu, ε 'mɩ 'a mu 'klɩ -nyi, -ε nu-o, ε nɩ 'klɩ kɩ diaki. 11Ta-wɔn-tebli a pɛpɛ -mɩ', Nyɩsua yɩ 'a mu -nyi, ba 'ble-e kua. 'Bɩ mɔ, 'ba 'ble-e kua, -ε -bɩ ti -mɩ' -kɔ 'yɩ 'kuo -hɩɩn a nyiblo gbagbu di 'v =yɩε -nuu -nɩ, ε 'mɩ 'a mu yɩ -wɔn, a di nyra-a yɩ bɩ. 12ε mɔ -tɛε, tu -bɩ, -a -wen, ε 'yɩ -tonyibli 'pa-, -a 'nɩ -wɔn-ɔ lɩ =nu -mɔ, kɛε, -a -wen 'kuo -hɩɩn kɔ 'waa nyibli gbagbɩ 'hɩen- yɩ, -v kɔɔ halɔklɔ -bɩ win kɩ. -Tebli a pɛpɛ -mɩ', -ε kɔ 'klɩ -hɩɩn, 'kɩ 'lɩ yakɔ 'kwɩlɩ, nɔ- -a -wen yɩ. 13'A -tɩ o, -tɛ ε nɩ 'mɩ lɛ, ta-wɔn-tebli -mɩ', Nyɩsua yɩ -a mu -nyi, ba 'ble-e kua, -ε di-e nu, 'kla-wɩye'yɩya a -nyɩwɔɔ 'bɩ nyɩε 'v, 'kuo -hɩɩn 'bɩ yɩ 'a mu nɩ -tɩε, a 'mɩ -nu yɩ bɩ nyra, a 'mɩ -wɔn -wɔn-wɔn, tu 'mɩ 'lɩ -wɛ, tu 'bɩ -wɛ 'lɩ, a 'mɩ bɩ nyra -tɛε.

14'A -tɩ, ba -wɛ -mɔ, 'kɩ ba -wɔn tu a 'mɩ. Ba mɔ -tɩ a -tɛε a nyibli. -Tɩ a -tɛε, ε 'wɩ-tɩ 'bɛtiye yɩ. ε nɔ- ba nu ba mu'a 'aan wɩwɩ bɩ, -ε di-e nu, a 'mɩ -mɔ -wɛ, 'kɩ ba -wɔn tu a 'mɩ. Ba 'sɩi 'v yɩ, 'kɩ 'v Nyɩsua ye'. 'Bɩ mɔ, 'bɩ nɩ 'mɩ lɛ, -ε -bɩ ε 'wɩ-tɩ tawɩwɩ a -pɩ. ε nɔ- kɛ 'a mu kɩ. 15Ba pɩ -Yusu a -haantitɩ -mɩ', -ε yɩ nyibli kɩbɩwɛenle -nyi. Ba nu-o, 'kɩ 'lɩ 'aan -wɩ a pɛpɛ kɩ. 'Ba yɩ-tɩ nɩ ni, -ε -bɩ ε 'wɩ-tɩ 'suɩn yɩ, a -pɩ, -ε yɩ 'a mu -hɛε -nɩ, 'a nɛ -tɛε, 'kɩ 'v Nyɩsua a 'hru wɩɔn. 16Ba 'cibi 'v -Yusu 'Klɩsɩ a -wɩwɩ a yɩkuole, -wɩ yɩ -tɛ ba 'yɛ nɩ 'ble wen ta'wɩε kua. ε nɔ- di-e nu, 'dio -mɩ', Satan di 'a mu -mɩ lɛ pɩ, v 'nɩ -ha 'a mu lɛ -hɩen. 'Ye -bɩ bɩ yɩ na nɩ pɩ, ta'wɩε a 'mɩ, ε di-e 'nɩ jɩ. 17Nyɩsua bɩ wa 'a mu, ε 'wɩ-tɩ 'plɩhungble, a -tu 'lɩ, ε 'mɩ 'aan 'lɩ kɩ ka. Ba =tu-o 'lɩ, 'tɩ-, ba 'ble Nyɩsua a win kua. Nyɩsua a win a 'mɩ, ε 'wɩ-tɩ -hɔtɩplɩen, Nyɩsua a -Hihiu yɩ 'a mu -nyi yɩ.

18'A -nɛ ti, ba da Nyɩsua, 'kɩ 'lɩ 'aan -wɩ a pɛpɛ kɩ. Ba da-a, -wɩ yɩ -tɛ -mɩ', 'a -Hihiu ni-e 'aan tɔɔlɛ. A 'nɩ 'ɣmee 'lɩ, ba nɩ 'v -pleelɛ', a 'nɩ 'saa 'lɩ. Ba 'cibi 'v Nyɩsua a dɩda, 'kɩ 'v 'a nyibli a pɛpɛ a -ta'. 19Ba da Nyɩsua -wɛ, 'kɩ 'v 'na -ta', -ε di-e nu, -tɩ -mɩ', 'n di hɩa, ε 'mɩ 'mɔ-ɔ -tɔɔ -nɩ, 'nɩ -ha huannu pie, 'mɩ -Yusu a -haantitɩ -mɩ' pɩ, ti -hi la a ti 'yɩ, -ε -hɩ la, kɛε,

ε τῶ 'kɪ -a mu. ²⁰-Yusu, nɔ- nu 'mu 'a titiepɔnyɔ -mɔ', 'mu 'a -haantitie a 'mu nyibli pɔ. Ba da Nyɪsua, -ε di-e nu, 'nɪ -ha huannɔ pie, 'bɔ mɔ, 'nɪ yɪ -haantitie a 'mu nɪ pɪ, =wɪ yɪ -tɛ -mɔ', Nyɪsua ni 'a -huhua. Ɛ nɔ- 'n kɔ =bɔ nu, 'ye =bu =bɔ 'n nɪ 'nɛ- =jɪ'.

'Betile

²¹Tisiki, -ε mɔ -aan nuɛ'dɪayɪ, -ε ni -aan Kɔkɔnyɔ -Yusu a -kɔan -tɛɛ, ε di 'a mu 'nɪ -lee -nɪ, -tɛ 'n nu 'nɛ-nɪnu, -ε di-e nu, -tɛblɪ a -pɛpɛ, 'n ni, a 'mu=v yɪ. ²²'A -tɪ o, 'n tɛ 'lɪ-tɪ 'a mu -mɔ, -ε di-e nu, -tɛ -a nu 'nɛ-nɪnu, a 'mu=v yɪ, kɔ, ε 'mu 'a mu 'klɪ -nyɪ.

²³-Aan 'Baɪ Nyɪsua, ε kɔ -aan Kɔkɔnyɔ -Yusu 'Kɪsɔ 'hɔɛn-, bɔ -nyɪ 'a mu 'dɪayɪnu a pɛpɛ kɪbɔwɛɛnɛ. Bɔ nu=o, ba nɔnɔɛ -nɪ, kɔ, ba kuo -Yusu 'Kɪsɔ =wɪb yɪ -tɛɛ. ²⁴Nyibli a pɛpɛ, -v 'cibi 'v -aan Kɔkɔnyɔ -Yusu 'Kɪsɔ a nuɛɛ, Nyɪsua bɔ nu =nɔ =haandɛ -mɔ, 'kɪ 'lɪ dadɔke 'kwɪlɪ.